

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2018-03-08
Stockholm

Mål nr
P 6646-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-06-19 i mål nr P 689-17,
se bilaga A

PARTER

Klagande
UB

Motparter
1. BJ

Ombud: PBO

2. Plan- och byggnämnden i Klippans kommun
264 80 Klippan

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten X i Klippans
kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööver-
domstolen Plan- och byggnämndens i Klippans kommun beslut den 14 oktober 2016,
§ 1147, att ge bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten X
och avslår bygglovsansökan.

Dok.Id 1382449

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

UB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva beslutet om bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten X i Klippans kommun.

BJ har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Plan- och byggnämnden i Klippans kommun (nämnden) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

UB har anfört i huvudsak följande: I egenskap av närmaste granne borde han fått möjlighet att yttra sig över bygglovsansökan. Den planerade byggnationen kommer att placeras i direkt anslutning till hans verksamhet på Y. Ett 80-tal åretruntgående köttdjur betar och utfodras under vinterhalvåret ca tio meter från tomtgränsen till det planerade bygget. Djuren utfodras på en torr grusbacke med vindskydd från skogen längs med Rönne å. Platsen för utfodringen, som sker via foderhäckar, är vald med omsorg och är nästintill omöjlig att flytta. Utfodringen i foderhäckarna skapar en hel del oljud som en eventuell granne kan finna störande. Även om nuvarande granne inte anser verksamheten vara störande kan eventuella framtida grannar vara av en annan åsikt och därmed skapa problem för hans verksamhet.

BJ har anfört i huvudsak följande: Det finns inom Y flera alternativa platser som ur alla perspektiv är lämpliga för utfodring av djuren. **UB** har bedrivit djurhållning på sin fastighet under decennier och började utfodra djuren i närheten av det tilltänkta bygget först när frågan om det aktuella bygglovet uppkom. Såvitt han känner till har det aldrig förekommit klagomål från någon av **UBs** grannar avseende störningar när djur utfodrats på andra platser. **UBs** intresse av att hålla en fredad bullerzon utanför sin egen fastighet för att försäkra sig om att undgå hypotetiska klagomål från en presumtiv ny ägare av det planerade

bostadshuset, och fortsatt kunna utfodra sina djur på viss specifik plats, väger lätt i förhållande till hans intresse av att uppföra en bostadsbyggnad på platsen. Ett bifall till överklagandet skulle därför strida mot proportionalitetsprincipen.

Nämnden har anfört i huvudsak följande: UB fick möjlighet att yttra sig över bygglovsansökan genom brev från nämnden den 30 augusti 2016. Toleransen mot olägenheter i form av gödsellukt, ljud m.m. bör vara förhållandevis hög för de som väljer att bosätta sig i det aktuella området. Intill den norra delen av Y finns redan bostadsbebyggelse och det har inte inkommit några klagomål på lantbruksverksamheten. Y är en relativt stor fastighet och det bör finnas alternativa platser för djuren att utfodras på. Enligt uppgift från grannar i närområdet är den nuvarande utfodringsplatsen relativt nyetablerad. Fler bostadshus i området bidrar till en mer levande landsbygd. Uppförandet av enbostadshuset kan inte antas inverka negativt på möjligheterna att bedriva djurhållning inom Y, även om utfodringen fortsätter på nuvarande plats. Åtgärden bedöms inte innebära att riksintresset för naturvården påtagligt skadas. Byggnationen strider inte mot gällande översiktsplan och anses lämplig i övrigt vad gäller placering och utformning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att det av utredningen framgår att UB har yttrat sig över bygglovsansökan innan nämnden fattade det överklagade beslutet och att det inte framkommit några formella skäl som motiverar att beslutet upphävs.

Frågan i målet är om det är lämpligt att uppföra ett nytt bostadshus på den aktuella platsen med hänsyn till den djurhållning som bedrivs på grannfastigheten.

För att bygglov ska ges för en åtgärd utanför detaljplanelagt område krävs bl.a. att åtgärden uppfyller kraven i 2 kap. plan- och bygglagen (2010:900), PBL (9 kap. 31 § PBL). Vid prövningen ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen (2 kap. 1 § PBL). Prövningen ska syfta till att markområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och

behov samt att företräde ska ges till sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i miljöbalken ska tillämpas (2 kap. 2 § PBL). Bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa (2 kap. 5 § PBL). En översiktsplan är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas (3 kap. 2 och 3 §§ PBL).

Y och den del av X där bostadshuset är tänkt att uppföras omfattas av riksintresse för naturvärden och ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön (3 kap. 6 § miljöbalken). Som förutsättningar för riksintressets bevarande anges fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdiriktad betesdrift och skötsel av landskapselement samt restaurering av igenvuxna naturbetesmarker.

Vidare anges att områdets naturvärden kan påverkas negativt av bl.a. bebyggelse samt minskad eller upphörd jordbruks- och betesdrift (riksintresse avseende område Rönneåns dalgång – Ageröds mosse).

Av översiktsplanen för Klippans kommun framgår bl.a. att kommunen ska verka för att inga intrång görs i områden av riksintresse som riskerar att skada riksintresset, att bebyggelse ska lokaliseras så att minsta möjliga olägenheter uppstår för jord- och skogsbruket samt att kommunen ska se positivt på ny enstaka bebyggelse på landsbygden som ger möjligheter att hålla landskapet öppet. Kommunen ska också verka för fortsatt djurhållning och att landskapet (ängs- och hagmark) betas för att hålla landskapet öppet. Vidare har kommunen i översiktsplanen pekat ut vissa områden för ny bebyggelse, dock inte det nu aktuella området.

UBs bedriver lantbruk på Y med ett 80-tal nötkreatur som går ute året runt. Sommartid betar djuren på hela fastigheten medan utfodring under vinter-halvåret sker på särskilda platser med s.k. foderhäckar. Utfodringsplatsen är för närvarande placerad nära fastighetsgränsen till X och UB har uppgett att den placeringen, bl.a. med hänsyn till mark- och vindförhållandena, är den lämpligaste. BJ har invänt att foderhäckarna placerades där först när U

B fick kännedom om bygglovsansökan samt att det finns alternativa utfodrings-platser på fastigheten.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen ger utredningen och vad som kunde iakttas vid synen stöd för att det finns alternativa utfodringsplatser på fastigheten och att utfodring också har skett på olika platser. Det är även naturligt att utfodringsplatserna skiftar från år till år med hänsyn till markens förutsättningar och verksamhetens behov. Eftersom verksamheten bedrivs på hela Y är utfodringsplatsens placering under vinterhalvåret emellertid inte ensamt avgörande för bedömningen av om lokaliseringen av den nya bostadsbyggnaden kan anses lämplig. Hänsyn måste tas till verksamhetens omfattning som helhet.

I detta fall kan det redan på grund av det korta avståndet mellan det planerade bostadshuset och fastighetsgränsen till Y ifrågasättas om platsen är lämplig för byggnationen. Djurhållning bedrivs i dagsläget på hela Y och nyttjandet av betesmarker samt placering av utfodringshäckar under vinterhalvåret måste kunna anpassas efter verksamhetens behov över tid. Även om toleransen mot olägenheter i form av gödsellukt m.m. bör vara förhållandevis hög för den som väljer att bosätta sig i området innebär det korta avståndet en risk för olägenheter för människors hälsa, vilket kan leda till framtida inskränkningar i djurhållningsverksamheten i form av krav på skyddsåtgärder eller försiktighetsmått enligt miljöbalken. Det kan inte heller uteslutas att åtgärden får viss prejudicerande verkan och att tillkommande bebyggelse i framtiden tillåts läggas på motsvarande avstånd från Y, vilket riskerar att ytterligare begränsa verksamheten. Även om nybyggnationen i sig inte kan sägas strida mot översiktsplanen eller innebära en påtaglig skada på riksintresset, ger de skyddsintressen som beskrivs där visst stöd för UBs intresse av att fortsatt kunna bedriva sin verksamhet. Det har inte heller framkommit något starkt skäl för att uppföra bostadshuset på just den specifika platsen.

Mot ovanstående bakgrund och vid en avvägning mellan UBs intresse av att inte drabbas av inskränkningar i sin befintliga verksamhet och BJs intresse av att uppföra ett nytt bostadshus med den ansökta placeringen anser Mark- och miljööverdomstolen att UBs intresse väger tyngre. På grund av det korta avståndet till djurhållningsverksamheten bedöms lokaliseringen av bostadshuset som

olämplig. Nämndens beslut om bygglov ska därför upphävas och bygglovsansökan avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löv, tekniska rådet Tommy Åström samt hovrättsråden Li Brismo, referent, och Ulf Wickström.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Emelie Norberg Kling.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-06-19
meddelad i
Växjö

Mål nr P 689-17

KLAGANDE
UB

MOTPART
1. BJ

2. Plan- och byggnämnden i Klippans kommun
264 80 Klippan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2017-01-12, dnr 403-34056-16, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten X, Klippans kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 397299

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Plan- och byggnämnden i Klippans kommun (nämnden) beslutade den 14 oktober 2016 att bevilja BJ bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten X. UB överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen), som den 12 januari 2017 beslutade att avslå överklagandet. UB har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

UB yrkar att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva nämndens beslut att bevilja aktuellt bygglov. Han anför bland annat följande till stöd för sin talan.

Han har tidigare i ärendet påpekat att den planerade byggnationen kommer att placeras i direkt anslutning till hans verksamhet eftersom hans djur, ett 80-tal åretruntgående köttdjur, dels betar, dels under vintermånaderna utfodras ca tio meter från tomtgränsen till det planerade bygget. Platsen är vald med omsorg och fodret körs dit med traktor. Utfodringen sker i foderhäckar placerade på en torr grusbacke som är vindskyddad av skogen längs med ån. Att flytta utfodringsplatsen är näst intill omöjligt då det endast är där som marken i betesområdet är tillräckligt grusig för att tåla den mängd djur som söker sig dit. Foderhäckarna slamrar dessutom mycket när de används, vilket de gör dygnet runt. Det blir således mycket oljud, vilket kanske inte eventuella framtida grannar kommer vara lika toleranta med som nuvarande.

Vidare ifrågasätts handläggningen av ärendet då berörda grannar påstås vara hörda redan i skrivelse från den 17 augusti 2016. Detta är fel då han själv, som varande närmaste granne, inte ens blev kontaktad enligt gängse regler. En muntlig kontakt togs varefter han efter betänketid meddelade ett nekande besked per telefon. Därefter påbörjades schaktarbeten på plats, vilka dock stoppades sedan han kontaktat nämnden. Först därefter skickades ritningar på bygget till honom. Detta strider mot alla regler när det gäller hörande av grannar. Att dessutom ett

handskrivet dokument utan signatur tas upp som ett fullvärdigt dokument i frågan, och han inte fått några relevanta svar gällande detta, gör inte saken bättre. I dokumentet finns direkt felaktiga påståenden om på vilken plats djuren på Y egentligen utfodrats. Här står ord mot ord utan att motparten har bevis för sina påståenden.

I målet har inkommit en skrift från en TP. Skriften innehåller emellertid inget yrkande och det framgår inte av den att P skulle inta ställning av part i målet. Skriften har av domstolen lämnats utan åtgärd.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Ärendets handläggning

UB har ifrågasatt hanteringen av ärendet i nämnden, då han anser att han inte beretts tillfälle att lämna synpunkter på bygglovsansökan på erforderligt sätt. Mark- och miljödomstolen konstaterar dock i likhet med länsstyrelsen att han har underrättats och beretts möjlighet att yttra sig över ansökan i enlighet med 9 kap. 25 § plan- och bygglagen. Skäl för att upphäva nämndens beslut på denna grund föreligger således inte, och vad UB har anfört härom i domstolen föranleder ingen annan bedömning.

Bedömning i sak

Domstolen instämmer inledningsvis i länsstyrelsens bedömning vad avser att aktuell byggnad inte kan anses utgöra påtaglig skada på naturmiljön, att den inte strider mot innehållet i den kommunala översiktsplanen samt att den inte heller kan anses olämplig såvitt gäller utformning. Frågan blir således om det föreligger hinder mot att bevilja det sökta tillståndet på grund av närheten till den djurhållning som bedrivs på grannfastigheten Y.

UB, som på Y bedriver lantbruk med ett 80-tal nötkreatur som går ute året runt, har bl.a. uppgett att djuren har en utfodringsplats endast ca 10

meter från den planerade byggnaden och att detta är den enda platsen på fastigheten där marken i betesområdet är tillräckligt grusig för att tåla den mängd djur som söker sig dit. Domstolen konstaterar emellertid att Y är en relativt stor fastighet på vilken det rimligen, inte minst i dess södra del som också är vindskyddad av skogen längs med ån, torde finnas gott om lämplig plats för djuren att utfodras. UB har heller inte presenterat någon utredning som visar att förhållandena på fastigheten är sådana att utfodringsplatsen behöver förläggas just på denna plats. Djurhållningen i fråga är vidare förvisso inte av obetydlig men heller inte av särskilt stor omfattning, och då den redan är etablerad måste enligt domstolens mening toleransen mot olägenheter i form av gödSELLUKT, ljud m.m. vara förhållandevis hög för dem som väljer att bosätta sig i aktuellt område. I närområdet, alldeles intill Y:s norra del, finns dessutom redan befintlig bostadsbebyggelse. Därtill framgår att avståndet mellan närmaste lantbruksbyggnad på Y och det planerade enbostadshuset på X är ca 200 meter, dvs. ett relativt långt skyddsavstånd såvitt gäller de verksamheter som bedrivs i och i anslutning till själva lantbruksbyggnaderna.

Med ovanstående omständigheter i beaktande finner domstolen att uppförandet av aktuellt bostadshus varken kan anses olämpligt med hänsyn till de boendes hälsa, eller antas komma att inverka på möjligheterna att bedriva djurhållning på fastigheten Y mer än vad den redan befintliga bostadsbebyggelsen gör (jfr t.ex. Kammarrätten i Göteborgs dom den 7 februari 2011 i mål nr 2302-10). Något annat hinder mot att bevilja aktuellt bygglov har heller inte framkommit, och nämnden får således anses ha haft fog för sitt beslut. Vad UB i övrigt har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 10 juli 2017.

Carl-Göran Heden

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Carl-Göran Heden, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Nyberg.